

עפ"ת 14073/04/18 - ג'ובראן חביש נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 14073-04-18 חביש נ' מדינת ישראל

בפני	כבוד השופט אברהם בולוס
מערער	ג'ובראן חביש
נגד	
משיבה	מדינת ישראל

פסק דין

לפניי ערעור על גזר דינו של בית משפט לתעבורה בעכו בפל"א 219-11-16 מיום 26.3.18 (להלן: **גזר הדין**); כן ההחלטות מיום 11.2.18 וגם מיום 26.3.18.

רקע, ההליכים והתסקיר:

1. בכתב האישום אשר הוגש לבית משפט קמא נטען, כי ביום 31.10.16 המערער נהג ברכב תפעולי באזור אשר איננו מוגדר כאזור תפעולי. המערער נהג למרות ידיעתו אודות העונש שהושג עליו בנוכחותו ביום 1.6.14 בתיק 93-01-09 שכלל פסילה לתקופה של 36 חודשים, בנוכחותו.

2. בכתב האישום יוחס למערער ביצוע העבירות הבאות: **רישיון נהיגה שפקע יותר מ-6 חודשים**, עבירה לפי סעיף 10א לפקודת התעבורה (נוסח חדש), תשכ"א-1961 (להלן: **פקודת התעבורה**); **נהיגה בזמן פסילה**, עבירה לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה; **נהיגה ברכב ללא ביטוח**, עבירה לפי סעיף 2א לפקודת ביטוח רכב מנועי (נוסח חדש), תש"ל-1970 **ונהיגה שלא באזור תפעולי**, עבירה לפי תקנה 95 לתקנות התעבורה התשכ"א-1961.

3. בעקבות הודאת המערער בעובדות כתב האישום, הורה בית משפט קמא על הגשת תסקיר שירות מבחן בעניינו.

ביום 3.1.18 התסקיר הוגש לבית משפט קמא. בתסקיר מצוין כי שירות המבחן פעל לזימון המערער באמצעות משלוח הזמנה לסנגורו, ולאחר מכן גם נעשו מספר ניסיונות ליצירת קשר טלפוני עם המערער - אך ללא תוצאה. בשל אי התייבבות, שירות המבחן התבסס על חומר קודם שהיה ברשותו - בדיקה שנערכה בחודש 9/2017 בגין עבירות דומות בתיק פל"א 7450-08-15 (להלן: **התיק הקודם**).

[במאמר מוסגר אציין, כי בתיק הקודם הוגשה על המערער 10 חודשי מאסר בפועל הכוללים הפעלה של שני מאסרים מותנים מתיקים קודמים. ערעור המערער בפס"ד שניתן על-ידי בעפ"ת 7819-01-18 **ג'ובראן חביש נ' מדינת ישראל** (27.2.18) נדחה, והמערער הגיש בקשת רשות ערעור אשר מתבררת בימים אלה בבית המשפט העליון תוך עיכוב עונש המאסר בפועל].

התסקיר החדש התבסס בנוסף, על נסיבות ואורחות חייו של המערער, ההמלצות מהתיק הקודם, עובדות כתב האישום

נשוא התיק דנן, ורישום פלילי ותעבורתי עדכני של המערער. שירות המבחן ציין, כי לאור חוסר שיתוף הפעולה מטעם המערער אין באפשרותם להביא את התייחסותם לביצוע העבירות הנדונות. ובכל מקרה, לאור עונש המאסר בפועל שהוטל על המערער בתיק הקודם אותו טרם ריצה, אין בידי שירות המבחן לבוא בהמלצה טיפולית בעניין המערער שעשויה להפחית את הסיכון לחזרה על התנהגות דומה.

4. בדיון אשר התקיים ביום 11.2.18 עלה עניין אי התייצבות המערער בפני שירות המבחן, ונטען כי לא התקבלה הזמנה. בתוך כך, הסניגור הוסיף כי מאחר והמאסרים המותנים הופעלו בתיק הקודם ובפועל ההפניה בתיק זה לקבלת תסקיר היתה לצורך בחינת האפשרות של הארכת מאסרים מותנים אלה, אזי: **"אני סבור גם היום שברגע שנושא המאסרים המותנים ירד מהפרק, אז גם התסקיר התייתר"** (עמ' 14, ש' 26-27). כן הוסיף הסניגור, כי באם ביהמ"ש קמא סבור כי יש טעם בהזמנת תסקיר משלים אזי הוא מותיר עניין זה לשיקול דעת והחלטת ביהמ"ש קמא (עמ' 14, ש' 25-29). בסוף הטיעון ניתנה ההחלטה הראשונה עליה משיג המערער, וזו לשונה:

"אין מקום להפנות את הנאשם לתסקיר משלים, זו בפרט ששירות המבחן מבסס תסקירו על תסקיר אחר שנערך בעניינו של הנאשם בחודש ספטמבר 2017 ואין מדובר בתקופה ארוכה". (להלן: **ההחלטה הראשונה**)

גזר הדין:

5. בגזר דינו בית המשפט קמא סקר את הפסיקה, עמד על מדיניות הענישה באשר לעבריינים אשר נפסלו מלנהוג לאחר שביצעו עבירות חמורות ומבצעים עבירה של נהיגה בזמן פסילה; על הערכים החברתיים שהופרו במקרה זה; כמו ההגנה על משתמשי הדרך מפני נהיגתם של נהגים מסוכנים שנפסלו מלנהוג וגם כיבוד החוק והחלטות בית המשפט.

6. מכל אלה, לאור חומרת העבירות ונסיבות ביצוען בית המשפט קמא מצא כי מתחם העונש ההולם נהיגה בפסילה ללא רישיון נהיגה וללא ביטוח ברכב מסוג "גולפית" הינו בין מאסר בפועל בנסיבות חמורות לבין מאסר מותנה בנסיבות בהן התסקיר חיובי, כשבתווך מאסר בדרך של עבודות שירות או של"צ. בנוסף, פסילה הנעה בין 5 חודשים ל - 18 חודשים, פסילה מותנית וקנס.

7. בבוא בית המשפט קמא לקבוע את העונש הראוי בגדרי המתחם, הוא הביא בחשבון לחומרא את עברו התעבורתי המכביד של המערער (9 הרשעות קודמות מתוכן 2 עבירות של נהיגה בזמן פסילה, עבירת הפקרה לאחר פגיעה ועוד) וחזרתו של המערער לנהוג בפסילה לאחר שריצה שני מאסרים באמצעות עבודות שירות.

8. מנגד בית משפט קמא שקל לקולא את ההבחנה שמבצעת הפסיקה בין נהיגה ברכב תפעולי לבין רכב רגיל לאור הסכנה המועטה הטמונה בנהיגה ברכב תפעולי; גילו הצעיר של המערער והודאתו בהזדמנות הראשונה.

9. לאחר שביהמ"ש קמא שקל את מסקנות שירות המבחן וכלל הנסיבות, הוא הטיל על המערער עונשים בדמות קנס בסך 1,000 ₪; פסילה לתקופה של שנתיים; פסילה לתקופה של 6 חודשים על תנאי למשך שלוש שנים, וכן עונשי מאסר כלהלן:

א. חודשיים מאסר בפועל בניכוי תקופת המעצר וכן את מחצית תקופת המעצר בפיקוח אלקטרוני.

ב. מאסר לתקופה של 5 חודשים על תנאי למשך שלוש שנים.

10. לאחר מתן גז"ד במעמד הצדדים בדיון שהתקיים ביום 26.3.18, אזי הסניגור פנה לביהמ"ש קמא בבקשה להזמנת חו"ד של הממונה על עבודות שירות לשם בחינת האפשרות כי עונש המאסר בפועל שהושת על המערער ירוצה בעבודות שירות. בקשה זו נדחתה בהחלטת ביהמ"ש קמא שניתנה בסוף הדיון, נוכח השלב בו נמצא התיק וההזדמנויות הרבות שניתנו בעבר למערער זה (להלן: **ההחלטה שניה**).

טענות המערער:

11. בעניין ההחלטה הראשונה, טוען המערער כי הוא לא קיבל את ההזמנה לשירות המבחן ובא כוחו הצהיר בדיון כי האשמה מוטלת עליו בשל טעות משרדית. לטענתו, התסקיר שהוגש נסמך על חקירה בתיק אחר ולא ניתנה המלצה עניינית בשל אי התייבשותו. משכך, מבקש המערער להורות על החזרת הדיון לבית משפט קמא לצורך השלמת הטיעונים לעונש וזאת לאחר קבלת תסקיר חדש.

12. באשר לערעור על גזר הדין, לטענת המערער, מתוך 8 פס"ד שסקר בית משפט קמא באשר לנהיגה ברכב מסוג "גולפית" רק במקרה אחד נגזר מאסר בפועל. המערער, כפי שטען בדיון בפני, אינו חולק על המתחם אותו ציין ביהמ"ש קמא, עם זאת לגישתו ביהמ"ש קמא החמיר בקביעת עונש המאסר בגדרי מתחם זה ואותו יש לבטל, ולחילופין מציע ריצוי המאסר בדרך של עבודות שירות.

13. באשר לערעור על החלטה השנייה, לטענת המערער, טעה בית משפט קמא שעה שלא הפנה אותו לקבלת חו"ד של הממונה על עבודות השירות. בעניין זה המערער סמך, בין היתר, על הצפיפות והתנאים הקשים בבתי הסוהר והפנה לבג"ץ 1892/14 **האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' השר לביטחון פנים** (13.6.17).

14. לגישת המשיבה, נוכח עברו המכביד של המערער וכלל הנסיבות, העונש הינו סביר ולא קיימת אף הצדקה להתערבותה של ערכאת הערעור. עוד נטען, כי ההחלטה הדוחה את הבקשה להפנות עניינו של המערער לקבלת תסקיר משלים מתיישבת עם עמדת המערער עצמו אותה מסר בפני ביהמ"ש קמא, הגם שהדבר מיותר נוכח התסקיר המקיף הקודם. המשיבה גם טענה כי בקשת המערער לקבלת חו"ד של הממונה לאחר מתן גז"ד אין לה על מה לסמוך בשים לב לעובדה שבעבר ריצה שני מאסרים בעבודות שירות.

דין והכרעה:

15. תחילה אסיר מדרכי את השגותיו של במערער המופנות כלפי החלטותיו של ביהמ"ש קמא.

בטיעונו לעניין ההחלטה הראשונה כנראה המערער שכח או שהוא מתעלם מעמדתו שלו אותה מסר בפני ביהמ"ש קמא בדיון שהתקיים ביום 11.2.18. בדיון זה הסניגור, שמייצג את המערער גם בהליך זה, מסר כי לאחר שהמאסרים המותנים שרחפו מעל המערער הופעלו בתיק אחר, אזי התסקיר וחו"ד של שירות המבחן מתייתרים (עמ' 14, ש' 27); זאת משום, כפי שהסניגור מסר במו פיו בפני ביהמ"ש קמא: "**אני בהחלט סברתי בתחילת הדיון ואני לא משנה את עמדתי שכל מהותו העיקרית של תסקיר שירות המבחן הייתה נושא המאסרים המותנים והשאלה אם להפעיל אותם או לא להאריך אותם**" (עמ' 14, ש' 24-23).

הנה מסתבר כי היה זה הסניגור עצמו שסבר כי אין טעם בהזמנת תסקיר משלים; ובאם קבלת תסקיר משלים הינה חסרת כל תכלית, גם בעיני המערער עצמו - הרי ברור שטענה זו לא יכולה לעמוד.

לא זו אף זו, גם באשר לסיבת אי ההתייצבות המערער לא דייק. בתסקיר צוין כי הזמנה נשלחה לסנגורו, אולם משלא הגיע המערער לפגישה, אז היו מספר ניסיונות ליצירת קשר עם המערער באמצעות מספר הטלפון שלו, אך לא היה מענה.

היינו, המחדל מקורו בהתנהלות ואף התעלמות המערער מחובתו לשתף פעולה עם שירות המבחן. כאשר עניינו של נאשם מופנה לקבלת תסקיר נוכח בקשת הנאשם עצמו, מצופה ממנו אף לעקוב ולוודא כי החלטה זו תוצא אל הפועל, ולא לשבת בחיבוק ידיים.

גם טענתו כנגד ההחלטה השנייה שבגדרה נדחתה בקשתו לקבלת חו"ד של הממונה על עבודות השירות לאחר מתן גז"ד, אין בה ממש. בסע' 51ב(ב) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 נקבע שביהמ"ש לא יחליט כי נאשם ישא עונש המאסר שהושת עליו בעבודות שירות, אלא אם קיבל לפני מתן גז"ד חו"ד מטעם הממונה. השלב להעלאת בקשה זו הינו לפני מתן גז"ד ולא אחריו. מסקנה זו זוכה לחיזוק בכך שהמערער לא הציג אף טעם, לא כל שכן משכנע, לאיחור הניכר בהעלאת טענה זו, גם משום שאני סבור, כפי ביהמ"ש קמא, כי מערער זה מיצה את מסכת ההזדמנויות - ובעניין זה ארחיב בהמשך הדברים.

16. בפס"דאותו נתתי לאחרונה בעניינו של המערער בעפ"ת 7819-01-18 **ג'ובראן חביש נ' מדינת ישראל** (27.2.18) בערעור שהוגש על פס"ד בהליך הקודם; סקרתי בהרחבה את עמדת הפסיקה לעניין העבירה של נהיגה בזמן פסילה, הן באשר למדיניות הענישה ומתחמי הענישה המקובלים. על אותם דברים אין טעם שאחזור, ואסתפק בהפניה לכתוב באותו העניין.

17. למרות זאת, ולפני שאביא את מסקנתי יש לחזור, להזכיר ולהדגיש: **"העבירה אותה עבר המבקש היא חמורה ויש לבטא את חומרתה בענישה מרתיעה. נהיגה בכבישי הארץ בזמן פסילת רישיון טומנת בחובה סיכונים רבים לביטחונם של נוסעים ברכב והולכי רגל. יתר על כן, ולא פחות מכך, היא משקפת התייחסות של ביזוי החוק וצווי בית המשפט"** (רע"פ 3878/05 **יעקב בנגוזי נ' מדינת ישראל**, פסקה 8 (26.5.05)). לרוב הענישה הראויה לעבירה של נהיגה בזמן פסילה כוללת בחובה גם מאסר בפועל, והדבר נכון במיוחד באשר למורשעים בעלי עבר תעבורתי מכביד -כפי עניינו (רע"פ 7612/13 **שמעון אמסלם נ' מדינת ישראל**, פסקה 9 (18.3.14); רע"פ 5638/13 **נכפולגר נ' מדינת ישראל** (15.1.14)).

18. גם באשר לנהיגה ברכב מסוג "גולפית" קיימת חובה להחזקת רישיון נהיגה תקף (רע"פ 215/17 **אמנון בטיה נ' מדינת ישראל**, פס' 11 (29.4.18)). אמנם כפי שציין ביהמ"ש קמא הפסיקה לא מייחסת אותה החומרה כמו לנהיגה ברכב רגיל, אלא שעסקינן במערער שעברו התעבורתי הינו מכביד ביותר. עבר זה כולל בחובו ביצוע של עבירות רבות וחמורות. המערער נוהג משנת 2008 ולחובתו 9 הרשעות קודמות. בין היתר, הוא הורשע בעבירות של הפקרה לאחר פגיעה (עבירה משנת 2008 הרשעה מנובמבר 2014); נהיגה תחת השפעת משקאות משכרים (עבירה משנת 2009 הרשעה משנת 2012); נהיגה בזמן פסילה, אי ציות להוראות שוטר וסטייה מנתיב נסיעה (עבירות משנת 2012 הרשעה משנת 2013); נהיגה בזמן פסילה (עבירה משנת 2015, הרשעה משנת 2017); שימוש בטלפון ללא דיבורית, מהירות, שינוי מבנה רכב, נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף ונהיגה ללא חגורת בטיחות.

19. במקרה דנן, לאחר שבית משפט קמא מצא את מתחם העונש ההולם לעבירה של נהיגה בפסילה, הוא סקר בהרחבה ושקל את כלל הנסיבות לקולא ולחומרא. בית משפט קמא הדגיש, כי במקרה זה יש ליתן משקל כבד לעברו התעבורתי של המערער; למהות העבירות בהן הורשע בתיק זה; לעובדה שבוצעו לאחר שהמערער כבר

ריצה שני מאסרים בפועל בעבודות שירות, כן כשעמדו כנגד המערער שני מאסרים מותנים (שהופעלו בתיק הקודם). כל אלה, לא הרתיעו את המערער מלשוב ולנהוג בפסילה. התנהלות זו מחזקת את מסקנת בימ"ש קמא כי במקרה זה יש להשית על המערער עונש מרתיע באמצעות מאסר מאחורי סורג ובריה, זאת כשאני גם לוקח בחשבון את הצפיפות המאפיינת מתקני הכליאה.

20. לענין מערער זה ציינתי בהליך הקודם דברים הנכונים וישימים גם כעת: " **במקרה זה המערער אכן מיצה את התחשבות ביהמ"ש וגם את ההזדמנויות שניתנו לו בעבר בריצוי המאסרים שהושטו עליו בגין עבירות תנועה חמורות באמצעות עבודות שירות; למרות זאת, וחרף המאסרים המותנים, הדבר לא הרתיע את המערער שחזר וביצע עבירה חמורה אשר מסוכנות רבה גלומה בה. אני שותף למסקנתו של ביהמ"ש קמא, כי חרף הצהרותיו והבעת החרטה של המערער, נראה כי לא הפנים את המסר ולא הפיק את הלקח, ויש להטיל עליו עונש מאסר מרתיע מאחורי סורג ובריה**"; זו הייתה המסקנה בתיק הקודם, ומובן שהיא נכונה כעת אחרי שהמערער צבר עוד הרשעה בעבירת נהיגה בזמן פסילה.

21. העונש שקבע ביהמ"ש קמא בהתחשב במכלול הנסיבות הינו סביר על כל רכיביו, ואף מקל. לא מצאתי פגם בהחלטות ובגז"ד של ביהמ"ש קמא אשר יצדיקו התערבותה של ערכאת הערעור. תימוכין למסקנתי זו, אני מוצא בהלכה לפיה, ערכאת הערעור לא תתערב בעונש, אלא במקרים חריגים בהם נמצאה בגזר דינה של הערכאה הדיונית טעות בולטת או במקרה שהעונש אשר נגזר על ידה חורג באופן קיצוני מרמת הענישה המקובלת (ע"פ 513/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (4.12.13), ואין זה המקרה).

22. הערעור נדחה.

23. המערער יתייצב לריצוי מאסרו בבית מעצר קישון בתאריך 01.06.2018, עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שב"ס, טלפונים: 08-9787377, 08-9787336.

ניתן היום, כ"ה אייר תשע"ח, 10 מאי 2018, בנוכחות המערער ובא כוחו עו"ד שלומי בלומנפלד וב"כ המשיבה עו"ד אדם סרי.